

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра менеджменту, публічного управління та HR-технологій

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи магістра
за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

КРМ. 281.12218048 ПЗ

Розробив здобувач вищої освіти
за другим (магістерським) рівнем
(роботу виконано самостійно,
відповідно до принципів
академічної доброчесності)
групи 217-ПУА-д24
Вадим БАБУШКО

Керівник: доцент, канд. ек. наук
Олена СЕМЕНЦОВА

Рецензент: професор, д-р ек. наук
Ірина ТОКМАКОВА

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 15 слайдів презентації, 110 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 7 таблиць, 11 рисунків, 75 літературних джерел.

Ключові слова: ДЕРЖАВНА ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА, ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА, ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ, ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ, СТАЛІЙ РОЗВИТОК, ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ.

Об'єктом дослідження є процеси формування та реалізації державної енергетичної політики.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розроблення напрямів удосконалення процесів формування і реалізації державної енергетичної політики України в сучасних умовах розвитку.

У кваліфікаційній роботі досліджено еволюцію підходів до формування державної енергетичної політики, її інституційне забезпечення та сучасні тенденції розвитку енергетичного сектору в Україні та зарубіжних країнах, а також роль енергетики у системі національної та економічної безпеки держави.

Проведено комплексний аналіз сучасного стану енергетичного сектору України, ключових загроз та ризиків енергетичній безпеці, особливостей регуляторного середовища, а також міжнародного досвіду реалізації енергетичної політики в країнах ЄС та США з урахуванням переходу до низьковуглецевої економіки.

Розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення державної енергетичної політики України, спрямовані на підвищення енергоефективності, розвиток відновлюваних джерел енергії, диверсифікацію джерел енергопостачання, посилення соціальної та екологічної складової енергетичних реформ, а також інтеграцію енергетичного сектору України до європейського енергетичного простору.

ABSTRACT

This qualification thesis includes a 15-slide presentation and 110 A4 pages of an explanatory note, which contains 7 tables, 11 figures, and 75 literature sources.

Keywords: STATE ENERGY POLICY, ENERGY SECURITY, RENEWABLE ENERGY SOURCES, ENERGY EFFICIENCY, SUSTAINABLE DEVELOPMENT, STATE REGULATION.

The object of the study is the processes of formation and implementation of the state energy policy.

The purpose of the study is the theoretical substantiation and development of directions for improving the processes of formation and implementation of Ukraine's state energy policy under current development conditions.

The qualification thesis examines the evolution of approaches to the formation of state energy policy, its institutional framework, and current trends in the development of the energy sector in Ukraine and foreign countries, as well as the role of energy in the system of national and economic security of the state.

A comprehensive analysis of the current state of Ukraine's energy sector, key threats and risks to energy security, features of the regulatory environment, and international experience in implementing energy policy in the EU countries and the United States, taking into account the transition to a low-carbon economy, has been conducted.

Practical recommendations have been developed to improve Ukraine's state energy policy, aimed at increasing energy efficiency, developing renewable energy sources, diversifying energy supply sources, strengthening the social and environmental components of energy reforms, and integrating Ukraine's energy sector into the European energy space.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра менеджменту, публічного управління та HR-технологій

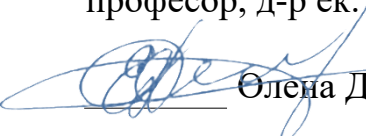
Ступінь вищої освіти: магістр

Освітня програма: «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
професор, д-р ек. наук

 Олена ДИКАНЬ

«27» жовтня 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА Вадиму Бабушку

1 Тема «Теоретико-методичні засади вдосконалення формування і впровадження державної енергетичної політики»

керівник Олена Семенцова, канд. ек. наук, доцент

затверджено розпорядженням по економічному факультету від «28» лютого 2025 року №71/25

2 Строк подання здобувачем вищої освіти закінченої роботи «17» січня 2026 року

3 Вихідні дані закони та підзаконні нормативно-правові акти України і Європейського Союзу, що регулюють сферу енергетичної політики держави, стратегічні документи і рекомендації міжнародних організацій, публікації провідних вітчизняних і зарубіжних учених, монографічні дослідження фахівців із проблематики публічного управління державної енергетичної політики, національної стійкості та управління ризиками, аналітичні звіти міжнародних інституцій, матеріали органів публічної влади, а також відкриті інформаційні ресурси мережі Інтернет.

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретико-методологічні засади формування та впровадження державної енергетичної політики. Концептуальні та наукові підходи до визначення змісту державної енергетичної політики. Теоретичні основи здійснення державної енергетичної політики. Характеристика сутності та структури механізмів реалізації державної політики. Глобальні та національні тенденції розвитку і реалізації державної енергетичної політики. Етапи становлення енергетичного сектору України, вплив воєнних чинників та сучасний стан галузі. Оцінювання сучасного стану та динаміки розвитку світової енергетичної системи. Порівняльні

особливості реалізації державної енергетичної політики в зарубіжних країнах. Напрями вдосконалення державної енергетичної політики України. Особливості впровадження стратегії державної енергетичної політики України. Нормативно-правові трансформації в контексті «зеленої» модернізації енергетичної системи України. Перспективні напрями розвитку механізмів реалізації державної енергетичної політики України.

5 Перелік графічного матеріалу

1 Теоретико-методологічні засади формування та впровадження державної енергетичної політики - три слайди. 2 Глобальні та національні тенденції розвитку і реалізації державної енергетичної політики - чотири слайди. 3 Напрями вдосконалення державної енергетичної політики України - чотири слайди.

6 Консультанти окремих розділів

Розділ	Прізвище, ініціали, посада та науковий ступінь консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7 Дата видачі завдання 27 жовтня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Строк виконання етапів роботи	Примітка
Теоретико-методологічні засади формування та впровадження державної енергетичної політики	20.11.2025	
Глобальні та національні тенденції розвитку і реалізації державної енергетичної політики	15.12.2025	
Напрями вдосконалення державної енергетичної політики України	08.01.2026	
4 Графічна частина	15.01.2026	

Здобувач вищої освіти _____

Вадим БАБУШКО_

Керівник _____

Олена СЕМЕНЦОВА

Зміст

Вступ	7
1 Теоретико-методологічні засади формування та впровадження державної енергетичної політики	11
1.1 Концептуальні та наукові підходи до визначення змісту державної енергетичної політики	11
1.2 Теоретичні основи здійснення державної енергетичної політики	15
1.3 Характеристика сутності та структури механізмів реалізації державної політики	23
Висновки до розділу 1	35
2 Глобальні та національні тенденції розвитку і реалізації державної енергетичної політики	37
2.1 Етапи становлення енергетичного сектору України, вплив воєнних чинників та сучасний стан галузі	37
2.2 Оцінювання сучасного стану та динаміки розвитку світової енергетичної системи	50
2.3 Порівняльні особливості реалізації державної енергетичної політики в зарубіжних країнах	72
Висновки до розділу 2	80
3 Напрями вдосконалення державної енергетичної політики України	82
3.1 Особливості впровадження стратегії державної енергетичної політики України	82
3.2 Нормативно-правові трансформації в контексті «зеленої» модернізації енергетичної системи України	90

					КРМ. 281.12218048 ПЗ						
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Теоретико-методичні засади вдосконалення формування і впровадження державної енергетичної політики			Лім.	Аркуш	Аркушів	
Розробив	Бабушко В.А.										
Перевірив	Семенцова О.В.									5	
								УкрДУЗТ			
Н. Контр.	Крихтіна Ю.О.										
Затверд.	Дикань О.В.							5			

3.3 Перспективні напрями розвитку механізмів реалізації державної енергетичної політики України	95
Висновки до розділу 3	99
Висновок	101
Список використаних джерел	103

Список використаних джерел

- 1 'Fit for 55': delivering the EU's 2030 Climate Target on the way to climate neutrality. COM(2021) 550. 14.7.2021, Brussels. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0550&from=EN>
- 2 A 10-Point Plan to Reduce the European Union's Reliance on Russian Natural Gas. <https://bit.ly/42i713E>
- 3 Action plan for implementing REPowerEU. 2022. <https://bit.ly/3lkIBpo>
- 4 Akaev A.A. Technological and economic barriers to the growth of hydrogen energy. *Vestnik RAN*. 2022. (12): 1113– 1144. <https://doi.org/10.31857/S0869587322100024>.
- 5 Аналіз регуляторного впливу до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії». [Електронний ресурс]. – Режим доступу до стор. : <http://www.saee.gov.ua/sites/default/files/documents/analiz-21-11-14.doc>.
- 6 Coal 2022. Analysis and forecast to 2025. December 2022. IEA. <https://bit.ly/3mW51hb>
- 7 Conant, M. The Geopolitics of Energy [Text] / M. Conant, F. Gold. – Boulder, Colo.: Westview Press, 1978. – 233 p.
- 8 Digitalising the energy system EU action plan (COM(2022) 552 final). <https://bit.ly/402aWjG>
- 9 Energy Technology Perspectives (IEA 2023). <https://www.iea.org/reports/energy-technology-perspectives>
- 10 Global Energy Crisis. IEA. 2022. <https://www.iea.org/topics/global-energy-crisis>
- 11 Helm D. Pool Prices, Contracts and Regulation in the British Electricity Supply Industry // D. Helm, A. Powell / Fiscal Studies. – 1992. – № 13. – pp. 89- 105.
- 12 Harris, Q. Energy Policy: Issues, Actions and Consequences [Text] / Q. Harris. – New York: Nova Science Publishers, 2009. – P. 12.

- 13 IEA and Ukraine deepen bilateral cooperation with new joint work programme. <https://bit.ly/3FAqlzh>
- 14 Joachim Betz (2013), The Reform of China's Energy Policies, GIGA Research Unit: Institute of Asian Studies. Issue No 216, February.
- 15 McGowan, F. European Energy Policies in a Changing Environment [Text] / F. McGowan. – Heidelberg: Physica Verlag, 1996. – P. 25.
- 16 Moreira, F.A. Energy as Social, Strategic and Geopolitical Equation [Text] / F.A. Moreira // Geopolitics of energy and energy security. – 2017. – P. 45- 60.
- 17 Natural Gas in Europe: The Potential Impact of Disruptions to Supply. International Monetary Fund Working Papers. WP/22/145. <https://bit.ly/40b3aDC>
- 18 Nosovskyi A.V. On the consequences of the temporary occupation of the Chernobyl Exclusion Zone. *Visn. Nac. Akad. Nauk Ukr.* 2022. (6): 65–71. <https://doi.org/10.15407/visn2022.06.065> . [Носовський А.В. Щодо наслідків тимчасової окупації території зони відчуження Чорнобильської АЕС. *Вісник НАН України*. 2022. № 6. С. 65–71.]
- 19 Outlook for electricity. IEA. 2022. <https://bit.ly/3n3BulE>
- 20 Outlook for solid fuels. <https://bit.ly/3YQG448>
- 21 Russia's War on Ukraine. Analysing the impacts of Russia's invasion of Ukraine on global energy markets and international energy security. <https://www.iea.org/topics/russias-war-on-ukraine>
- 22 Shaffer, B. Energy Politics [Text] / B. Shaffer. – Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2009. – 144 p.
- 23 World Energy Outlook. IEA. 2022. <https://bit.ly/3YTEMVR>
- 24 Zhiznin, S. Energy Diplomacy: Economics, Politics, Practice [Text] / S. Zhiznin. – M.: IstBruk, 2005. – 228 p.
- 25 Бабець І. Забезпечення енергетичної безпеки України в умовах геополітичних трансформацій. Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 132, 2017. – С. 126-137.
- 26 Бараннік В.О. Стратегічні пріоритети головних учасників енергетичних ринків Європейського регіону в контексті завдань забезпечення енергетичної безпеки України / В.О. Бараннік. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://www.db.niss.gov.ua/>.

27 Бенменні М. Енергетична політика України. Залежність чи безпека? / М. Бенменні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/06/16/7033419/>.

28 Бельська Т.В. Співвідношення понять «державна політика» та «державне управління» / Т.В. Бельська. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2016-2/doc/1/03.pdf>.

29 Биркович Т.І. Механізми публічного управління у сфері цифрових трансформацій / Биркович В. І., Кабанець О. С. // Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток». – № 9. 2019 URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1488>.

30 Бодров В.Г. Державне (урядове) регулювання економіки / В.Г. Бодров // Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 4 : Галузеве управління / наук.-ред. колегія : М. М. Іжа (співголова), В. Г. Бодров (співголова) та ін. – 2011. – С. 143 – 146.

31 Вебер М. Покликання до політики Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Макс Вебер; Перекл. з нім., післям. та комент. О. Погорілого. – Київ, 1998. – С. 173–191.

32 Галузь науки «Державне управління» в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку : нац. наук. доп. / редкол. : Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, Ю. П. Сурмін та ін. ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю.В. Ковбасюка, д-ра політ. наук, проф. К. О. Ващенка, д-ра соц. наук, проф. Ю.П. Сурміна (кер. проекту), д-ра наук з держ. упр., доц. О.М. Руденко (координатор проекту). – К. : НАДУ, 2012. – 184 с.

33 Гальцова О.Л. Напрями вирішення основних проблем в енергетичній галузі України: інструменти державного регулювання / О.Л. Гальцова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/vipusk-1-2014/741-galtsova-o-l-napryami-virishennya-osnovnikh-problem-v-energetichnij-galuzi-ukrajini-instrumenti-derzhavnogo-regulyuvannya>.

34 Гогвуд Б. Аналіз політики для реального світу / Б. Гогвуд, Л. Ган; пер.

А. Олійник. – К. : Основи, 2004. – 396 с.

35 Гончар М. Енергетична безпека в Чорноморському регіоні: стан, проблеми / М. Гончар, С. Жук, А. Чубик. Національна безпека і оборона. – №4-5, 2011. – С. 59-71.

36 Державна політика / ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. – 448 с.

37 Державна політика : аналіз та механізм її впровадження в Україні: навч. посіб. / кол. авт.; за аг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички – К. : Вид-во УАДУ, 2000. – 232 с.

38 Державне управління і менеджмент : навч. посіб. у табл. і схемах / Г. С. Одінцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г. С. Одінцової. – Х. : Вид-во ХарРІ УАДУ, 2002. – 492 с.

39 Дегтяр А. О. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення : [монографія] / А. О. Дегтяр. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2004. – 224 с.

40 Дегтяр А. О. Обґрунтування підходів до розробки стратегії забезпечення розвитку електроенергетичної галузі України / А. О. Дегтяр, В. А. Євдокімов // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. – 2016. – № 1 (4). – С. 130–135.

41 Енергетика: історія, сучасність і майбутнє. Кн. 5 : Електроенергетика та охорона навколишнього середовища. Функціонування енергетики в сучасному світі / Т. О. Бурячок, З. Ю. Буцьо, Г. Б. Варламов, С. В. Дубовської, В. А. Жовтянський; Наук. ред. В. Н. Клименко, Ю. О. Ландау, І. Я. Сігал. – 2013. – 390 с.

42 Енергетична незалежність. Шляхи та ціна забезпечення: Аналітична записка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.db.niss.gov.ua/docs/energy/54.html>.

43 Енергетична стратегія України на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 р. № 145-р / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua).

44 Енергетична стратегія України на період до 2050 року (схвалена

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. № 373-р). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-%D1%80#Text> (дата звернення: 28.10.2023 р.).

45 Євдокімов В. А. Концептуальні засади державного регулювання електроенергетичного сектору за кордоном / В. А. Євдокімов // Теорія та практика державного управління. – 2015. – № 2. – С. 297–302.

46 Євдокімов В. А. Удосконалення підходів до функціонування механізмів державного регулювання розвитку електроенергетичної галузі / В. А. Євдокімов // Актуальні проблеми державного управління. – 2015. – № 2 (48). – С. 182–186.

47 Закон України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” № 1160-IV від 11 вересня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 9. – С.79 – 85.

48 Закон України « Про національну безпеку України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст. 241). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

49 Закон України «Про альтернативні джерела енергії». [Електронний ресурс]. – Режим доступу до стор. : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/555-15>.

50 Закон України «Про електроенергетику» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 1, ст. 1). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575/97-%D0%B2%D1%80>.

51 Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3220-IX#Text>

52 Закон України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2480-17>.

53 Іляш О.І. Засади державного регулювання в енергетичній сфері України // О.І. Іляш, І.С. Мазярко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2014-5_0-pages-

54 Іляш О.І. Засади державного регулювання в енергетичній сфері України // О.І. Іляш, І.С. Мазярко / http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2014-5_0-pages-43_47.pdf.

55 Кобилянська Л.М. Особливості формування спільної енергетичної політики країн Європейського Союзу / Л.М. Кобилянська. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/1-2014/04.pdf>.

56 Конституція України // ВВР України. – 1996. – № 30. – С. 381 –418.

57 Лір В.Е. Економічний механізм реалізації політики енергоефективності в Україні / В. Е. Лір, У. Є. Письменна ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. – К. : [б. в.], 2010. – 208 с.

58 Лір В.Е. Формування енергетичної політики України відповідно до глобальної парадигми сталого розвитку / В.Е. Лір. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/35.pdf>

59 Майстро С.В. Концептуальні засади стратегії державного регулювання та перспективи розвитку альтернативної енергетики в Україні / С.В. Майстро, О.Л. Волошин // Теорія та практика державного управління: зб. наук. праць. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2015. – Вип. 3 (50). – С. 133 – 140.

60 Москалюк С.В. Механізми реалізації державної енергетичної політики в різних країнах / С.В. Москалюк // Вісник Національного університету цивільного захисту України : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2019. – Вип. 1 (10). – С. 174 – 182. – (Серія «Державне управління»).

61 Москалюк С.В. Механізми реалізації державної енергетичної політики : теоретико-методичні засади / С.В. Майстро, С.В. Москалюк // Ефективність державного управління [Текст] : зб. наук. пр. Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Вип. 2(59) / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А.В. Ліпенцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. – С. 96 – 107.

62 Пал Л.А. Аналіз державної політики (пер. з англ. І. Дзюби) / Л. А. Пал. – К. : Основи, 1999. – 422 с.

63 Перебийніс В. Структурні елементи реформи енергетики та міжсекторальні зв'язки / В. Перебийніс. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/strukturni_elementi_gts.pdf.

64 Постанова Кабінету Міністрів України від 09.07.14 р. № 293 «Про стимулювання заміщення природного газу в сфері теплопостачання». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/293-2014-%D0%BF>.

65 Про енергозбереження: Закон України від 1 лип. 1994 р. №74/94- ВР (зі змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http // zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/ main.cgi?nreg=74%2F94-%E2%F0&p](http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F94-%E2%F0&p).

66 Про енергоменеджмент та моніторинг споживання енергоресурсів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tecom.com.ua/development.html?room=6&action=one&num=45>.

67 Рябцев Г.Л. Державне управління у сфері паливно-енергетичного комплексу : навч. посіб. / Г. Л. Рябцев, О. Д. Брайченко. – К. : НАДУ, 2013. – 48 с.

68 Савіна Н.Б. Проблеми підвищення енергоефективності економіки України / Н.Б. Савіна, Є.В. Срібна. Вісник НУВГП, серія «Економіка»: збір. наук. праць. Випуск 2 (66), 2014. – С. 342-347.

69 Саприкін В. Про «Концепцію державної енергетичної політики України на період до 2020 року» / В. Саприкін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://dt.ua/ECONOMICS/pro_kontseptsiiyu_derzhavnoyi_energetichnoyi_politiki_ukrayini_na_period_do_2020_roku.html.

70 Стимулювання відновлюваної енергетики в Україні за допомогою «зеленого» тарифу: посібник для інвесторів / Міжнародна фінансова корпорація IFC. – Київ, 2012. – 80 с.

71 Указ Президента України «Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» від 12 січня 2015 року № 5/2015 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

72 Указ Президента України №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». [Електронний ресурс]. – Режим доступу до стор. : [https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825?fbclid=](https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825?fbclid=IwAR0y) IwAR0y

lNFdPa3CiGUmWs0ZJEnsk5w3G7VhM_uluvh4e TxfSkuTlsQKmq-45YU.

73 Указ Президента України №874/2019 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 грудня 2019 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення енергетичної безпеки». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/8742019-30769>.

74 Фукуяма Френсіс // Політична енциклопедія. Редкол.: Юрій Левенець (голова), Юрій Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – 755 с.

75 Цапко-Піддубна О.І. Аналіз механізмів реалізації політики енергоефективності / О. І. Цапко-Піддубна // Науковий вісн. НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19 (11). – С. 300-311.